

Máténál és Márknál a törvénytudó kérdezi meg: melyik a nagy parancsolat. A törvénytudók nem tudják? Minden zsidó ember tudta: a „Söma Izráel” volt az egyik legfontosabb imádságuk, bizonyágtételük. Itt ki is derül, hogy tudják: a törvénytudó „felmondja” Jézusnak.

Itt a kérdés az: mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet. Ennek is köze van a parancsolatokhoz, mert „aki cselekszi azokat, él azok által” (3Móz 18,5; Gal 3,12) – ezért feleli Jézus: „ezt cselekedd, és élsz”. Ezt is tudnia kellett... de megkérdezi, hogy kísértse, próbára tegye Jézust. – A „kísértés”, a próbatétel máshol is ugyanez: a kérdező tudja, mit mond a törvény, de megkérdezi Jézust, hátha mást mond. (→ Jn 8,5).

A „mit tegyek, hogy örök életem legyen” kérdést másként is fel lehet tenni az Úrnak: ApCsel 2,37; 9,6; 16,30. Ahol az ember Isten hatalmával találja szemben magát, felismeri, hogy elveszett, és keresi a megmenekülés útját – nem máshol, Istennél – ott megkapja a választ: térj meg, higgy az Úr Jézusban. A törvénytudó (és pl. a gazdag ifjú) a cselekedeteiben bízott: hogy meg tudja tartani a törvényt. Jézus mindkettőnek megmutatja, hogy nem így van, de nem térnek meg...

Az Úr Jézus minden kísértésre Igével felel – nemcsak a pusztai megkísértéskor, mindig. Mert az Igében maga Isten szól és cselekszik, ezért van olyan hatalma, amilyen semmi másnak: a Sátánt is el tudja hallgattatni, le tudja fegyverezni. Itt a törvényre, a „nagy parancsolatra” mutat (még ha a törvénytudóval mondatja is ki).

„De ki a felebarátom?” – „Igazolni akarja magát”: eddig támadott (kísértette az Urat), most védekezik, belemegy a „hogyan értelmezzük az igét” játékba: lehetőleg úgy, hogy engem ne ítéljen bűnösnek, ne találtassam könnyűnek. Ezek vagyunk mi: ezek voltunk, mielőtt az Úr legyőzött volna minket, és ez a mostani ömberünk. Lehet másképpen tenni: ha rámutat az Ige bűnre, hiányosságra, mulasztásra, azonnal beismerhetjük, és akkor „az Úr is elengedte vétkeidet, nem halsz meg” (2Sám 12,13).

„Ki a felebarátom?” – szűkíteni akarja a kört, hogy „megfelelhessen”; de meddig? A hívő előbb-utóbb rájön (én is megláttam), hogy senkit sem tudok úgy szeretni, mint magamat. Ezért nem „igazolhatom magamat”. – Jézus azt sem engedi, hogy szűkítsünk. Sőt az eredeti parancsolatot (3Móz 19,18), amely a „népedhez tartozókra” vonatkozott, kibővíti, amikor a samaritánusról beszél.

A samaritánus a felebarát, „aki könyörült” azon, aki bajban volt. Ezt is a törvénytudóval mondatja ki az Úr. Tehát mindent tud, és most már csak „el kell mennie és hasonlóképpen cselekednie”.

Képes rá? A példázat szereplői a samaritánust kivéve nem képesek: rajta kívül mindenki magára gondol. Az ember, aki rablók kezébe esik; a rablók; a pap, a lévita; a fogadós. A samaritánus könyörül – azon, aki más néphez tartozik; olyanon, aki lenézi őt. Szereti az ellenségét: rászánja az időt, megfizeti azt, amivel a rablók kezébe esett tartozik (mert őt kellett elszállásolni és ápolni). – Nem képes erre az ember. Ez a példázat Istent mutatja be: ahogy Krisztus eljött, megmentett minket, megfizetett értünk. A rablók kezébe esett semmit sem tett, mi sem tudunk tenni semmit azért, hogy megmentsen.

A „szeresd felebarátodat, mint magadat” parancsolatot Jézus így töltötte be és így adta nekünk: „Legyetek irgalmasok, amint Atyátok is irgalmas” (Lk 6,36). Ezen a példázaton Isten irgalmát kell felismernünk, és azt mondanunk: nem vagyok rá képes, de ha Krisztus valóban bennem él, akkor Ő mégis megteszi bennem. Lehet, hogy szívesebben elkerülném a másik embert, aki

„teher” nekem, akivel foglalkozni áldozat volna, de Krisztus meg akarja hozni ezt az áldozatot. Akkor „engedem Őt cselekedni”, ha nem magamra gondolok, ha nem akarom, hogy igazam legyen a másikkal szemben, ha nem akarom minden áron, hogy ne járjak rosszul, és ha nem várok jutalmat. Meg kell tagadnom ezeket – meg kell tagadnom magamat. Csak akkor tudom megtenni ezt: „menj el, te is hasonlóképpen cselekedj”, mint Isten, mint Krisztus.

Lk 10,24

„Mert mondom nektek: sok próféta és király szeretne volna meglátni azt, amit ti láttok, de nem látták meg, és hallani azt, amit ti hallotok, de nem hallották meg.”